

Sub Ordo.

DISSERTATIO ACADEMICA,

**CONCILIUM
HIEROSOLYMI-
TANUM**

Ex Actor. XV. breviter considerans,
Quam
Divina adspirante gratia,

*Consentiente Ampl. Facult. Philos. in Reg. ad auram
Academia,*

PRÆSIDE

HENRICO HASSEL

Eloquent. Professore Reg. & Ord.
Fac. Phil. h. t. Decano,

*Publico candidorum examini, quæ decet modestia,
submittere sibi proposuit*

NICOLAUS URSINUS
WIBURGENSIS.

Ad diem XXII. Novemb. An. MDCCXL.
horis locoque adfvetis.

ABOÆ, excud. Joh. Kizempe, Reg. Acad. Typ.

S:æ R:æ M:tis
Magnæ Fidei VIRO
REVERENDISSIMO PATRI ac DOMINO

D^{N.} DANIELI
JUSLENIO,

S. S. Theologiæ DOCTORI longe Celeberrimo, in-
clitæ Diœceſeos Borgoensis EPISCOPO eminentissi-
mo, Senatus Ecclesiastici ibidem PRÆSIDI gravissi-
mo, Regii Gymnaſii Scholarumque EPHORO ma-
gnificentissimo,
MÆCENATI MAXIMO.

Diu. Sat. PATER, REVERENDISSIME. Dubius, Fueram.
Conſilii, Num. Primitias, Haſce. Juventutis. Nullo. Pro-
fus. Splendore. Præditas. NOMINI TUO. Celebratiſſimo. Con-
ſecrare. Audeſem. Favor. Tamen. Ac. Gratia. Singularis. Qua.
Me. Reſque. Meas. Afflictaſ. Nullo. Non. Tempore. Proſequi.
Haud. Dediſti. tus. Es. Conſidentiam. Animo. Addidit. Ac.
Spem. Ne. TIBI. PRÆSUL. REVERENDISSIME. Quo.
Ad. Pedes. TUOS. Depono. Munu- ſculum. Diſpliceat.
Et. Ne. Gratiam. Tuam. In. Poſterum. Quoque. Fru-
ſtra. Ambire. Patiaris. Humillimus. Rogo. Ego. Dum.
In. Hac. Vita. Superſtes. Fuero. Summum Numen. Calidis-
ſimis. Invocare. Precibus. Non. Deſiſtam. Velit. TE. In. Tu-
rum. Gaudium. Ac. Solatium. Dulciſſimum. Rei. Literariæ.
Decus. Ac. Emolumentum. Ampliſſimum. Neſtraque Diœce-
ſeos. Fulcrum. Firmiſſimum. In. Neſtoriam. Senectam. Sal-
vum. Incolumem. Felicemque. Servare!

NOMINIS TUI REVERENDISSIMI

Clientſ devotiſſimus
NICOLAUS URSINUS

Denen Wohlgebohrnen Herren/
Hrn. CARL H. SPRENGTPORT,
Und

Hrn. MAGN. W. SPRENGTPORT
Gebrüder beiderseits/ wohlbestaltten Majoren bey Seiner
Königl. Majt: Nylands und Tarasschus Regimente Tra-
jonern, Meinen Hoch-günstigen Herren und
Seforderern.

In tapfers HELDEN PAAR! die IHR in vor'ge-
zeiten,
In CAROLS schwere krieg geSPRENGT mann-
ge PSOR; ;

Gefolgt, wohin der LWB UCH freudig wollen leiten,
Das EURIGE getahn für manngen festen ort;
Verzeihet, das ich mich getrost darf unterwinden,
Bey UCH ein mucht'ges Herz und wiken zu verbinden.
Ich hab, HOCHWESKRESE, sehr viele gunst genossen,
Von UCH und EURER Haus, die würckt erkentlichkeit;
Woraus mit allem rechte vernunft gemäß geschlossen
Das in gelahrheit IHR nebst Waffen Meister seit,
Und das man UCH mit fug kan Mæcenazer nennen,
Die eben wie den krieg auch wischenschaften kennen.
Ich liefwe UCH demnach die Erstling meines fleißes,
Zugleich die erste frucht von meiner wischenschaft,
Nemt solche gnädig auf als zeugen meines schweßkes;
Ist gleich die gab nicht groß, so kriegt sie doch viel kraft,
Von EURER gut'gen blick, der kan geringe sachen,
Durch EURER gnädig seyn, hoch und erhaben macher.
Der HOCHSE sey mit UCH auf allen EURER wegen,
Vergelte EURER gut in zeit und ewigkeit,
Auch wenn ein unglücks fall wolt einen sturm erheben,
So sey DERRE BE stets zu EURER schuß bereit;
Gedencket aber auch an einem truen knechte,
Der nun und jederzeit sich nennt mit allem rechte.

Ewr. Wohlgeab

Demüthigster und gehorsamster diener
NICOLAUS URSINUS.

PIRO Admod. Rev. atque Amplissimo,

Mag. GEORGIO HELSINGIO,

Dicerefeos Borgoensis Archipræposito longe meritissimo,
Templi Cathedralis Antistiti vigilantissimo,
Synedrii Ecclesiastici Pro Præsidi gravissimo,
MÆCENATI OPTIMO.

Admod. Rev. atque Præclarissimo Dn.

Mag. HENRICO HELSINGIO,

Pastori & Præposito in Jdensallini adcuratissimo,
ut antea Præceptorum fidelissimo, ita jam Patrono ad
cineres usque colendo.

Speçtatissimo

Dn. MARQVARD

Senatori Urbis Borgoensis Æqvissimo,

Fluxit tandem dies diu desideratissimus, quo pium erga
fectum, publico quodam testimonio declarare permittatur.
paterna æstimari debeant, nec exsolvendis iisdem unquam
ceram venerationem testarer, ingrati animi culpam utique
toresque optimi serena fronte, & excipite benigne, pri-
aura, fructus aliquos maturiores offerre liceat. Interim, ut
tu bene diuque laboribus hisce terrenis, æterna Vos bect fe-

Admod. Rev. Præclariss.

Cultor vobis
NICOLAUS

Admod. Rev. atque Preclarissimo Dn.
Mag. JOHANNI NYLANDRO,
Pastori & Præposito in Capptruff meritissimo, S.
Theol. Lect. & Confist. Borg. Adlessori sollertissimo,
PATRONO MAGNO.

Speclatissimo VIRO,
Dn. ESAIÆ WECHTER,
Officin. Manuar. ad Aboam Directori prudentissimo,
Nutritio atque Fautori suo, singulari obser-
vantia perpetim honorando.
VIRO,
LANGHAAR,
Fautori multis nominibus devenerando.

Vos Mæcenas, Patroni Fautoresque *optimi, animi as-*
tantis quidem tamque variis me afficitis beneficiis, ut ceu
par esse queam; quamobrem nisi, oblata hac occasione, sin-
non evitarem. Adspicite itaque Mæcenas, Patroni Fau-
mans hunc gratissime mentis florem, donec leniori adspirante
D. O. M. omnigena cum temporali tum imprimis, exantla-
bilitate, nunquam non vivebo! Ero dum vixero,

Speclatiss. Nom. Vestrorum.

servantissimus
URSINUS.

CONSPECTUS.

- §. I. Quid per concilia intelligamus, describit.
- §. II. Eorum origo unde repetatur, disquirat.
- §. III. Naturam & usum conciliorum exponit.
- §. IV. Concilium Hierosolymitanum omnium primum & unicum tempore Apostolorum fuisse evincit.
- §. V. De tempore concilii huius agit.
- §. VI. Occasionem ejus, quare eam sequuta sunt tradit.
- §. VII. Quid in concilio actum sit ordine narrat.
- §. VIII. Quisnam Concilio hocce praesidis munere functus sit, indicat, sermonemque Petri expendit.
- §. IX. Sententiam Jacobi definitivam, seu decretum concilii Hierosolymitani considerat.
- §. X. De epistola illa Synodica ad Ecclesiam Antiochenam commemorat, finemque tractatuscula imponit.

I. N. J.

§. I.

ANequam ad ipsam argumenti nostri tractationem nosmet propius accingimus, haud abs re esse videtur, pauca in antecessum de conciliis in genere attingere. Atque imprimis observandum nobis est, non quemlibet conventum, in quo negotia Ecclesiastica tractantur, hocce nomen promereri, nec concilia esse corpora quaedam perpetua, quibus regimen Ecclesiae sit commissum; sed concilia, secundum receptum loquendi modum, nihil aliud sunt, quam conventus extraordinarii, ex viris ab Ecclesia electis constantes, ad doctrinam publicam determinandam, vel emendandam aut conservandam disciplinam Ecclesiasticam. Quae, scilicet concilia, si rite considerantur, non possunt non manifesto esse indicio, in Ecclesia unum aliquem non dari, qui sit infallibilis controversiarum iudex. Nam cui usui illa ab antiquissimis jam Ecclesiae temporibus fuissent frequentata, quidve fuisset necessarium tot viros in unum locum congregare

A

gare

gare, si penes unum hominem reperiretur fallere
 aetia omnium ejulcemodi rerum decisio, &, quod
 magis est, si conciliorum decreta ab illius dunta-
 xat confirmatione valorem nanciscerentur.

§. II.

O Riginem conciliorum ex mutua veterū Christi-
 anorum confederatione recte omnino repetit
 Vir illustris Iustus Henningus Bœhmerus. Quem-
 admodum enim Ecclesia quæ talis nullum habet
 imperium; ita per se evidens est, quidquid in illa
 publice suscipitur peragiturque, id ex mutua mem-
 brorum ejus conventionem fieri. In veteri Ecclesia
 Christiana nemo docentium aliquid imperii in au-
 ditores sibi arrogabat. Imperantes vero Ecclesiæ
 addicti non erant, adeoque nec ejus negotia cura-
 re potuerunt. Aliud itaque non superfuit, quam
 ut Christiani ejus ætatis de conveniendo in unum,
 congressuumque loco ac tempore aliisque circum-
 stantiis se mutua conventionem unirent. Ex quo
 autem imperantes facti sunt Christiani, jus con-
 vocandi concilia illis recte omnino accessit. Quum
 enim res Ecclesiæ magnum præbeant influxum in
 rempublicam, ejusque referat, tantus hominum nu-
 merus quantum concilio constituendo sufficit, an,
 quando & ubi conveniat, conciliumque ipsum ab
 Imperio securitatem habeat, sequitur ad concilii
 convocationem non solum necessarium esse consen-
 sum Imperantis, in cujus territorio habendum est,
 sed id convenientissime ab ipso convocari, prout
 olim, papismo nondum ad fastigium perducto, fa-
 ctum esse constat.

§. III.

Naturam & usum conciliorum exposituris imprimis animadvertendum est, viros, ex quibus concilium constat, non posse considerari ceu membra senatus cujusdam, in quo maior pars suffragiis suis rem propositam ita decidere possit, ut dissentientes ad recipienda ejus decreta cogantur. Nam veritas non semper est penes majorem suffragantium partem. Et concilia aliquando errasse ipsi fatentur Pontificii. Quare neque concedimus potestatem aliquam legislativam conciliis competere circa res disciplinam Ecclesiasticam concernentes. Disciplina enim in doctrina fundamentum habet, adeoque non magis quam illa invitis obtrudi potest. Verum qui in Concilio adsunt non alio modo ibidem spectari possunt, quam deputati Ecclesiarum ad examinandas componendasque controversias, earumque decisionem è sacris paginis eruendam; ad quam decisionem amplectendam Ecclesie eatenus obligantur, quatenus Sacrae Scripturae eam conformem esse deprehenderit. Nam fieri potest, ut ejuscemodi lites & controversiae primo quidem intuitu difficiles atque obscurae videantur, quae tamen deinde, rationibus in utramque partem rite excussis, luce meridiana clariores evadant. Verum ut dicamus quod res est, experientia plurimum saeculorum docuit, homines sententiae semel susceptae adeo existisse tenaces, ut per disputationes in conciliis institutas paucissimi inde dimoveri potuerint; spe unionis hac via obtinen-

de in irritum cadente. Quin potius per ejuscemodi litigationes major animorum exacerbatio & per-
vicacia prodiit. Unde viri prudentes omnem con-
natum dissentientes in religione conciliorum
adminiculo conciliandi vanum & laboriosum æ-
stimarunt. Sed posito, controversias in conciliis
jam sopiri non posse, remanet nihilominus ille Con-
ciliorum usus, quod sic optime constare queat,
quinam ejusdem sint sententiæ, adeoque sacrorum
communione uniri possint. Pari modo Symbolo-
rum sive confessionum publicarum patet moralitas.
Hæ namque nihil aliud sunt quam declarationes
quædam solennes doctrinæ & fidei. Quin autem
cuilibet liceat publice indicare quid de Deo rebus-
que divinis credat, quis negaverit?

§ IV.

Postquam nonnulla in genere de conciliis expla-
vavimus, ulterius pedem promovendo, concilium Hierosolymitanum, de quo heic præcipue a-
gendum est, omnium N. T. primum, & quidem
unicum tempore Apostolorum fuisse evincemus. Sunt
quidem nonnulli, qui in conventu Mariæ Elisabe-
thæ & Zachariæ Luca 1: 39 se concilium quod-
dam invenisse sibi persuadent. Quidam vero Matth.
XVI. 14. seqq. Marc. VIII. 27. seqq. & Luc. IX. 19.
seqq. concilii cujusdam mentionem fieri contendunt,
quandoquidem ibidem duo quoque facta sint decre-
ta, unum à Petro de orthodoxa fide, alterum à
Salvatore nostro de fundamento Ecclesiæ. Non-
nulli quoque existimant duo alia Hierosolymæ ab

5

Apostolis habita fuisse concilia, unum cum Matthias in locum Judæ proditoris Apostolus constitueretur, alterum cum septem diaconi eligerentur. Ast si quis hæc omnia rite pensitare voluerit, facile intelliget, nulli horum congressuum requisita concilii convenire. Nonnulli quoque Patrum, aliiqve cum illis, concilii cujusdam ab Apostolis Hierosolymæ celebrati faciunt mentionem. Scilicet anteqvam Apostoli in diversas mundi partes digrederentur, eos convenisse, atqve symbolum illud, quod hodie apostolicum nuncupatur, composuisse dicunt. Verum, qui hanc fovent opinionem, nullo eam idoneo satis testimonio adstruere valent. Nec mihi persvaderi patior, Lucam inter cætera Apostolorum acta rem tanti momenti præteriturum fuisse. Et licet symbolum illud, quod vocant apostolicum, sit compendium quoddam Christianæ fidei, licet non omnino perfectum, & quæ eodem continentur in S. S. exactissime sint fundata; tamen dudum rationibus probatum est luculentissimis, quod cum symbolum hoc, tum canones illi, quos itidem nuncupant apostolicos, minus recte Apostolis tribuantur. Hinc itaqve conficitur, quidquid de cæteris Apostolorum conciliis dicatur, id sponte sua corruere; concilium autem Hierosolymitanum, non solum primum; verum etiam unicum existisse, quod Apostolorum tempore celebratum sit.

§. V.

Licet difficile admodum sit certum tempus concilii hujus determinare, de quo Auctores in diver-

6
diversas adeo abeunt sententias; cum tamen ipse Apostolus Paulus viam hic monstravit, eum sequemur ducere. In epistola ad Galatas C. II. 1. ait: *Deinde post annos quatuordecim, iterum descendi Hierosolymanam cum Barnaba* Quod Apostolus hisce verbis iter illud, quo ad concilium Hierosolymitanum profectus est, intellexerit, si non omnes, saltem plerique, ut Epiphanius, Hieronymus & alii Ecclesiastici scriptores non pauci pro rato habent. Quæri itaque heic merito potest, quisnam sit terminus à quo quatuordecim hi anni numerandi sint. Idem Apostolus Cap. I: 18. ejusdem epistolæ narrat: *se post tres à conversione sua annos accessisse Hierosolymanam ad videndum Petrum.* Unde nonnulli opinantur, annos illos quatuordecim cum fine horum trium esse connectendos. Verum non crediderim Apostolum heic ista connexionem chronologicam usum fuisse. Idcirco eorum sententia veritati magis conveniens esse videtur, qui cum quatuordecim istos Cap. II: 1. tum tres annos Cap. I: 18. à conversione ipsius numerandos esse censent. Quippe si conversionem hanc prorsus miraculosam memoriaque dignissimam, quam illico munus apostolicum excepit, & qua tanta mutatio status ipsius contigerat, penitus consideramus, vero simile est, cum à tempore, quo facta fuerat, in rebus ad se spectantibus hanc chronologiam sequutum fuisse. Conversio autem hæc, secundum sententiam plurimorum incidit in annum Salvatoris nostri XXXV. unde, additis quatuordecim hisce annis, sequitur, concilium Hierosoly-

7
Iolymitanum Anno Christi XLIX. celebratum fu-
isse.

§. VI.

QUæ vero causa sive occasio concilii hujus fuerit, Lucas ita narrat: *Et quidam descendentes de Judæa docebant fratres: Nisi circumcidamini secundum morem vel ritum Moysi, non potestis salvari.* Verum quoniam isti fuerint, qui ex Judæa Antiochiam profecti fuerant, ibidemque ejuscemodi tradiderant doctrinam, Scriptor Sacer haud determinat. Interim tamen, quod schola Phariseorum fuerint, ex versu 5. colligi potest, quippe, quos legis Mosaicæ rituumque & caeremoniarum in illa præceptorum tenacissimos fuisse, satis superque constat. De cætero cum ex Judæa, qui Ecclesiam Antiochenam turbarent, descendisse dicuntur, non negari potest, quin ex membris istius Ecclesiæ fuerint, cui, ut matri cæterarum Ecclesiarum, insignis præ reliquis erat auctoritas; unde quoque istos homines ejuscemodi quid sibi arrogasse, vero admodum simile est. Cumque sedes univerti cultus Mosaicæ ipsamque templum Hierosolymæ fuerit, mirum utique non est, ibidem quoque rituum Mosaicorum plurimos fuisse observantissimos. Ipsam autem hominum istorum opinionem sive dogma, Lucas verbis hisce significat: *ὁὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν τὸ ἰδοὺ μωσαϊκὸν* (ritu vel more Mosaicæ) *ἢ διὰ τὴν συνήθειαν.* Hic fons inquit Sam. Basnagius, hoc principium fuit jurgii, in quod conjecta est Ecclesia: descenderunt quidam ex Judæa, quos non turbos aliquis, sed inflammavit ad unum præposterus circumcisio

8
his AMOR. Dubium quoddam heic oriri posse vide-
 tur, quo jure nimirum circumcisio a lege Mosai-
 ca derivetur, dum dicunt, *more Mosaico*; cum ta-
 men illam, ab Abrahamo, non vero à Mose or-
 tum duxisse, manifestum sit. Ast licet Abrahamus
 circumcisionem à Deo primus acceperit, primus
 quoque, ut obedientiam Deo præstaret, circumci-
 sus fuerit; tamen Moses modo singulari & legis-
 latoria auctoritate eandem Israelitis injunxit; ut ad-
 eò hoc respectu recte pro more Mosaico reputari
 queat. Quod ad ipsam attinet rem, observanda
 est, turbatores istos dum de circumcisioe loquuti
 sunt, universæ simul legis Mosaicæ causam agere
 voluisse, quod itidem ex versu 5. ubi *περατέμειν πτω-
 ραγγέλλειν τι πρὸς τὸν νόμον Μωυσέως* conjunguntur, sa-
 tis liquet. Quid vero deinde Antiochiæ factum sit
 Lucas porro ita exprimit: *γεγομένους ἐν εἰρήσῃ καὶ συ-
 ζήσῃσιν οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρναβᾶ πρὸς αὐτούς.*
 Heic iterum notandum est, *εἰσὶν* sive seditionem
 Paulo & Barnabæ non esse tribuendum, ut Hugo
 Grotius ad h. l. recte monet. Sensus quippe hic
 est, Paulo & Barnabæ necessitatem fuisse allatam,
 iis, qui statuebant, nisi more Mosaico circumcide-
 rentur, non posse salvos fieri, contradicendi, quod
 cum accidebat, non potuit non, inter eos, qui
 partes Pauli & Barnabæ tuebantur, eosque, qui
 secus sentiebant, *εἰσὶν* sive sedito exoriri. Cum i-
 taque hæc gerebantur, *ἔπιζαν* statuebant, ut Paulus
 & Barnabas & quidam alii ex illis ascenderent Hieroso-
 lymam ad Apostolos & Presbyteros super hac questione.

Non dubitandum est, quin in Paulo & Barnaba sac-
 facultatis divinæque doctrinæ ad redarguendum
 huncce errorem fuerit, quod etiam haud obscure
 ex v. 2. colligi potest, eos puta sac rationum
 adversariis opposuisse, quas cum hi convellere haud
 potuere, ad auctoritatem Ecclesiæ Hierosolymita-
 næ provocarunt, velut ex qua religio Christiana
 in reliquum orbem promanavit, & ubi applausum
 assertioni suæ sperarunt ab iis, qui ægre abolitio-
 nem Synagogæ ferebant. Sicuti & plurimos ibi-
 dem assertioni isti adstipulatos fuisse è v. sæpe
 allato V:ro constat. Missi ergo sunt Paulus &
 Barnabas *καὶ π. ε. ἄλλοι ἐξ αὐτῶν*, non ad solum Pe-
 trum, ut Pontificii volunt, nec ad solos Aposto-
 los, sed & Presbyteros: unde patet Presbyterorum
 non minus quam Apostolorum fuisse *οἱ τὸ ζήτημα*
τῶν ἁγίων sententiam ferre. Illi vero, qui cum
 Paulo & Barnaba Hierosolymam se contulerunt,
 haud dubie adversarii eorum fuere. Ipsi namque
 æquitati conveniens erat, ut ex utraque parte ad-
 essent, qui quæ rei suæ conducere credebant, pro-
 ponerent.

§. VII.

Cum itaque deputati hi Hierosolymam pervenis-
 sent, congregati sunt non tantum Apostoli &
 Presbyteri *ἰδοὺ οἱ τὸ λόγος τῶν ἁγίων*, ut Lucas dilerte in
 v. 6. dicit; verum quod tota etiam Ecclesiæ, sal-
 tem insignis ejus pars, adfuerit, è v. 12. pa-
 ter. Admittebatur quoque adversa pars, cujus ra-
 tiones audiebantur, & super quibus multa *συζητήσε*
 B seu

seu disceptatio instituebatur, ut iterum e v. 7. colligi potest. Quinam vero illi fuerint, qui nomine Presbyterorum concilium frequentarant Hierosolymitanum, heic in transcurso liceat disquirere. Sunt quidem non pauci, Romanæ Ecclesiæ addicti, imprimis Henr. Homandus, & Hierarchici, seu Episcopales in Anglia, qui per Presbyteros hosce intelligunt Episcopos, prouti scilicet à Presbyteris distinguuntur, & his superiores sunt. Verum quod nullum ea aetate inter Presbyteros ac Episcopos intercesserit discrimen, ita quidem, ut fuerint illis superiores, ex Act. XX: 17. & 23, ut & Tit. 1: 5. 6. 7, longe est evidentissimum. A brevi diverticulo jam redeamus ad ipsam rem. Postquam his in utramque partem sufficienter erat disceptata, Petrus demum surrexit, non ut universalis controversiarum iudex, seu pro auctoritate ac imperio disceptationem compositurus; verum rationes & argumenta producit. Atque tum omnes linguam continebant, audiebantque Paulum & Barnabam, qui, expositis miraculis, quanta Deus per ipsos inter Gentes patrasset, narraverè. Quod factum utique non fuisset, si propter neglectam circumcissionem illi inter profanos essent habendi, vel si parte quadam necessaria cultus Christiani idem caruissent. Cum itaque consilissent, h. e. cum nemo eorum, qui adversam fovebant sententiam, ad alatas rationes excipere valeret, tandem quoque Jacobus surrexit, & Petri doctrinam Prophetarum vaticiniis maxime conformem esse adstruxit. Id-

circo ipse quoque affirmat, non esse opus, eos, qui è gentilismo ad Christum converuntur, ejusmodi ritibus defatigare. Attamen ut aliqua in re Judæis morem gererent, hiqve tanto libentius cum Ethnicis conversis societatem inirent, statuunt, ut hi ab idolothytis, scortatione, suffocato & sanguine, rebus lege Mosaica prohibitis, & ex parte legi naturali contrariis, quorsum pertinet scortatio, quæ tamen inter gentiles impunè ferebatur, sese abstinerent. Huic sententiæ omnes subscribere, etiam, ut apparet, illi, qui antea dissenserant. Itaque non Apostolorum Presbyterorumqve nomine solum, sed totius quoque Ecclesiæ literæ ad Ecclesiam Antiochenam synodicæ conscribuntur, per deputatos Judam & Silam perferendæ. Qui cum Antiochiam venissent, congregata multitudine easdem non velut pro imperio promulgarunt, sed acceptas fratribusqve probatas, copiosa oratione commendarunt, eosqve confirmarunt.

§. VIII.

VARIE a varijs hac de quæstione, quisnam scilicet in concilio hocce Hierosolymitano Præfidis munere functus sit, disputari solet. Plurimi Papistæ, ut inde Romano Pontifici primatum in universa afferant ecclesia, in eo toti sunt, ut Petrum id fecisse evincant. Imprimis Rob. Bellarminus sententiam istam inde stabiliri existimat, quod *Petrus primus surgit, primus loquitur, primus quæstionem desinit, & omnes, ut ait, sententiam ejus sequuntur.* Nec desunt, qui, licet Rom. Ecclesiæ non

adhæreant, tamen Petrum concilii hujus Præsidentem fuisse concedunt, cum hoc tamen additamento, quod nihil inde pro primatu Papali adstruendo colligi queat; utpote Isaac. Cassaubonus & Sam. Basnagius. Verum longe aliter hac in re alii, & illi quidem firmiter argumentis adductis sentiunt, inter quos Jeh. Lavnojum jam nominare licet. Quum enim Lucas nihil aliud de Petro referat, quam quod primus sententiam dixerit; quumque Jacobi sententia unanimi consensu approbata sit, nescio certe, quo jure Petrus concilii hujus præses dici queat. Præterea Jacobus, non vero Petrus, ut Bellarminus perperam existimat, sententiam definitivam protulit, ea continentem, quæ à Petro ne verbulo quidem tacta fuerant. Digna sunt quæ inferantur verba Alphonsi Tostati, quum ipse Romanæ Ecclesiæ addictus fuerit. *Jacobus Albei, mortuo Christo, factus est de præcipuis, non quidem simpliciter, sed in quantum factus est Episcopus Jerusalem, & quia manebant omnes Apostoli in regione illa, erant quodammodo subditi ei. Unde non solum erat unus de præcipuis, qui videbantur esse columnæ; sed erat major omnibus, & major Petro, non quidem in quantum Apostolus, sed in quantum Episcopus Jerusalem. Unde in Concilio Hierosolymitano, quod fecerant Apostoli & tota Ecclesia, non protulit Petrus definitivam Ecclesiæ, sed Jacobus solus locutus est definitive, velut totius Ecclesiæ organum, & quolibet de assistentibus major. Ex hiis igitur, si præses aliquis concilii istius statuendus sit, eum potius Jacobum quam Petrum fuisse nemo non videt. Quod*

attinet ad sermonem Petri, is eo tendit, ut de-
 monstrat, jugum legis Mosaicæ non esse imponen-
 dum cervicibus eorum, qui ad Christum conver-
 tuntur, sed eosdem anseve ullo discrimine sive
 fuerint gentiles sive Judæi, tota fide in Christum per
 gratiam ipsius salvos fieri. Hoc demonstraturus,
 ad exemplum Cornelii centurionis provocat. Qvip-
 pe, *viris fratres* inquit, *vos scitis, quod ab antiquis*
diebus Deus in vobis egerit, per os meum audire gentes
verbum evangelii, & credere. Sunt quidem nonnulli,
 qui, dum *ἀφ' ἡμετέρων ἀρχαίων* dicit, censent Petrum
 hisce verbis indicare illud electionis decretum, quo
 ipse ad evangelium adnuntiandum destinatus sit.
 Verum res est manifesta, Apostolum hic præcipue
 loqui de electione sua ad prædicandum evangelium
 gentibus. Imprimis autem respicit ad miraculo-
 sam illam missionem ad Cornelium, Act. X. com-
 memoratam, ceu factum præsentibus tum notissi-
 mum, ut verba: *ὅτις ἐπίστατε* innuunt. Atque has-
 ce voces *ἀφ' ἡμετέρων ἀρχαίων* etiam significare posse,
ante aliquot annos, Hugo Grotius ad h. l. recte
 observat. Porro ne hi, qui concilio intererant, du-
 bitarent Cornelium eosque, qui cum eo erant, re-
 apte credidisse, statim subjungit, Deum *καρδιογνώ-
 στῆς* manifestissimo testimonio illud confirmasse, ni-
 mirum *ὅτις οὐκ ἐστὶν ἐν πνεύματι καὶ λόγῳ, καὶ δυνάμει ἡμετέροις*
 Quibus verbis Spiritum Sanctum, quoad dona sua
 extraordinaria, intelligendum esse, nullum est du-
 bium. Unde rectissime concludit, eos, in quos
 Deus dona ista contulit, vera fide præditos fuisse.

Atque

Atque sic, nullum inquit, discrimen inter nos ac illos, puta gentiles, fecit, cum fide eorum animos purgasset. Quo ipso illud, quod in domo Cornelii professus fuerat: reip'a deprehendo, Deum non habere personarum rationem, sed in omni gente, qui eum times, & operatur justitiam, acceptus est illi Act. X: 34. 35. optime confirmatum ivit. Postquam itaque Petrus demonstraverat gentiles æque ac Judæos per fidem in Christum Deo gratos esse, ulterius progreditur dicendo: *τί μὴ ἄρξεν τοῦ θένου, discipulorum cervicibus imponendo jugum quoddam neque patres nostri neque nos potuimus portare.* Per jugum, legem, non cæremonialem solum, sed & Moralem intelligi nemini non constat. Loquitur quippe Petrus de ejulcemodi jugo, quod nemo unquam mortalium ferre potuerit. Lex cæremonialis ob multas ac graves suas præstationes, jugum appellari potest, & quidem tale, quod non absque molestia ac insigni difficultate portabatur. Verum, quod nullus unquam mortalium exstiterit, qui eandem exacte observaverit, dici vix potest. Ast de lege Morali illud prorsus verum est, & quidem propter imbecillitatem carnis, Rom. VIII: 3. Et sic tandem Petrus, ostenso errore, veram salutis consequentæ rationem sic explicat: *Ἐν δὲ οὕτω τῷ χριστῷ κενὸν κένον ἡμῶν χριστῷ σωθῆναι ἡμᾶς ἐπίστευσεν.* Quæ verba plane diversum à priori salutem obtinendi modum nos condocent, scilicet per gratiam; non gratiam infusam, quam Rom. Ecclesiæ additi comminiscuntur, seu dona gratiæ, quæ Legi opponi nequeunt; sed eam gratiam

quæ in Christo, sive per Christum, omnibus meri-
tum ejus fide apprehendentibus offertur, ut per
illam, absque ulla operum Legis justificatione, re-
missionem peccatorum, salutemque consequantur
æternam.

§ IX.

FXposito sermone Petri, ulterius progrediendo,
nosmet ad sententiam Jacobi considerandam
accingimus. Erat hic Jacobus, non filius ille Ze-
bedæi, fraterque Johannis, qui, quod prior ad mu-
nus Apostolicum vocatus sit, major appellabatur,
quippe jam antea, quam concilium hocce existi-
tit, ab Herode Agrippa decollatus, Act. XII: 24
sed fuit hic filius Alphæi frater Josephi Judæ & Si-
monis, Matth. XIII: 55, minorque appellatus, qui
frater Domini quoque vocatur Gal. I: 19. Nonnul-
li Jacobum huncce Alphæi filium Episcopum Hie-
rosolymæ fuisse tradunt, quateus scilicet per lon-
gius alicvot temporis spatium munere suo aposto-
lico ibidem functus sit. Nos vero hanc rem in
medio relinquimus. Et ne justo prolixiores, in
exponenda ipsius oratione, simus, qua Simonis Pe-
tri sermonem de gentiliū conversione confirmat,
quam à Prophetis prædictam fuisse monet, his
missis, sententiam ejus de abstinentia ab idolorum
hostiis, & sanguine, & suffocato & scortatione
breviser duntaxat consideremus. Quod itaque ad
membrum decreti hujus apostolici primum attinet,
Lucas idem in v. 20. ita exprimit: *ἀπιχθαι ἀπὸ τῶν*

ἀλισθημάτων τῶν εἰδώλων, ut abstineant à pollutionibus idolorum, & in v. 29: Ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων, seu abstinentia ab iis, quæ idolis sunt sacrificata. Εἰδωλόθωτα dicitur certum ciborum genus, quod superstitione gentilium idolis immolabatur. Quibus cum illis temporibus frequens daretur occasio vescendi, consultum merito Apostoli ducebant eos, qui ex gentilismo ad fidem Christianam conversi erant, admonere, ut iis abstinerent. Idola colere lege Divina graviter est prohibitum; vesci autem his, quæ idolis immolata sunt, simpliciter & in universum non est illicitum Rom. XIV: & 1. Cor. VIII: attamen cum Judæi vehementer illud abominarentur, charitatis æque ac prudentiæ erat, ab eodem se abstinere; ne vel infirmi offenderentur, vel nondam conversi ab amplectendis Christianorum sacris abducerentur. Alterum decreti apostolici membrum est: *ἀπέχεσθαι αἱμάτων* abstinentia à sanguine. Haud pauci hoc non de elu sanguinis, sed effusione ejus sive homicidio accipi volunt. Verum quis hoc nobis persuadebit, conversis gentilibus ignotum fuisse, quod ex ipsa ratione omnibus constat hominibus, homicidium esse illicitum, ut de hoc tandem per decretum illud apostolicum essent instruendi? Qui iterum de eo consentiunt, quod sanguinis esus hic conversis ethnicis prohibitus sit, de fundamento tamen seu ratione prohibitionis hujus minime inter se consentiunt. Nonnulli quippe rationem inde derivant, quod cum Christiani tum ethnici præcis temporibus censerent, demones sanguine vesci, eidem

eidemque velut alimento dulcissimo abhiere; quidam vero, ut convelli ex gentilibus omnem exuerent crudelitatem, & homicidia evitare condescerentur; sicui alii aliud quid fingebant. Verum quod Apostoli sive decreti hujus apostolici auctores, demones sanguine velci tenerint, ac ideo convertos à gentilibus ab esu ejusdem abducere voluerint, vix ac ne vix quidem crediderim. Opus itaque heic non est ambagibus quibusdam. Etenim cum satis notum sit, Judæos tam vehementer ab esu sanguinis abhorrere, ceu à Deo gravissime illis interdicto: gratificandum utique hoc infirmitati eorum erat, ut ethnici, qui religionem Christianam amplecti volebant, ab esu ejusdem etiam sese abstinerent. Quæ ratio cum satis prægnans esse videatur, quid quæso, aliam quandam excogitare opus est? Tertium decreti apostolici membrum est: *Ἀπέχεσθαι τῆς πικρίας ἀσφύτου*, seu *abstinentia à suffocato*. Ratio hujus prohibitionis haud dubie eadem est. Nam, qui suffocato vescitur, etiam vescitur sanguine; Judæi vero ab esu sanguinis adhorrebant; itaque ut converti ex gentilibus à suffocato æque ac sanguine abstinerent, infirmitatis Judæorum causa id prohibitum esse, cuilibet constat. Quartum denique seu ultimum decreti hujus apostolici membrum est: *Ἀπέχεσθαι τῆς πορνείας*, seu *abstinentia à fornicatione*. De vocis hujus, quam hoc loco obtineat significatione, diversissimæ proferuntur sententiæ. Nos vero absque ambagibus quibusdam in usitata receptaque ejus significatione, quæ generaliter sum-

ta omnem concubitum illicitum, ac lege Divina prohibutum denotat, maeemus, Sic pro incestu sumitur 1. Cor. V: 1. pro adulterio, Matth. V: 27. pro fornicatione seu concubitu caelibis cum innupta, Col. III: 5. Eph. V: 3. Gal. V. 19. Vicia haec licet ex lumine rationis omnibus innotescant hominibus, varias tamen inter gentes non impune tantum frequentata sunt; sed prorsus quoque in consuetudinem abiire. Potuit itaque haud quidquam consultius esse, quam ut Apostoli conversos e gentilibus, ne vitiis istiusmodi nefandis sese contaminarent, admonerent. Ex his, quae de decreto concilii Hierosolymitani commemoravimus, quaestio ista, num decretum hoc quoad abstinentiam a sanguine & suffocato christianos adhuc hodie obliget, exoriri potest. De idolothytis atque scortatione nulla est controversia, quandoquidem illa, saltem in locis, quibus omnes Christiani sunt, cessavere; haec autem lege divina prohibita est. Quod itaque ad quaestionem hanc attinet, dudum illa inter eruditos est agitata & imprimis veteres Christianos decretum hoc de non comedendo sanguine & suffocato religiose observasse constat. Verum si dicendum quod res est, Christiani veteres mentem hac in re Apostolorum haud recte intellexisse videntur. Quippe si rationem decreti hujus rite pensarem, illam nullam aliam esse novimus, quam ne Judaei offenderentur, conversionique eorum nullam poneretur impedimentum. Cum itaque ratio haec dudum sit sublata,

sponte sua sequitur, Christianis, sua hac in re uti
libertate, licitam esse.

§. X.

Pensitatis tum rationibus, quibus Apostoli evi-
denter satis dogma illud de observantia legis
ritualis Mosaicæ confutarunt, tum decreto hu-
jus concilii, quædam de epistola illa synodica
tandem addamus. Postquam de universo negotio
constitutum erat, epistola, non nomine Aposto-
lorum presbyterorumque solum; sed totius ec-
clesiæ, id est, omnium, qui in concilio isto
adfuere, conscribatur, ut Lucas discrete v. 22.
testatur. Unde, ut jam antea monuimus, senten-
tia eorum, qui laicis jus in conciliis sententiam
dicendi denegant, corrumpitur. Deinde epistola hæc
per viros delectos, scilicet Judam cognomine
Barfabam & Silam, Antiochiam mitteba-
tur. Erat hic Judas, juxta nonnullorum sen-
tentiam, frater Josephi Barfabæ, cujus mentio
Act. I: 23. occurrit; Silas autem, qui à Paulo
loco Barnabæ adsumtus, itineribus variis illum co-
mitabatur Act. XV: 40. Vocantur hi præterea ἀ-
δελφοὶ ἡγούμενοι ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, & deinceps v. 32.
prophetæ. Quibus ex verbis colligi potest, quod
non solum doctorum munere functi sint, ut b. Lu-
therus vocem ἡγούμενοι interpretatus est, quamque
significationem vox ista in Hebr. XIII: 7. 17. obti-
net; verum etiam quod singulari dono S. S. inter-
pretandi præditi fuerint, quemadmodum vox πρε-
σβυτέρους istud satis indicat. His, ne ullus de senten-
tia

tia concilii locus dubitationi relinqueretur, literæ
 istæ synodicæ traduntur, quæ cum Antiochenis
 tum universæ Syriæ & Ciliciæ Ecclesiis essent perfe-
 rendæ: ut pateat, quam late pervalerit erroris i-
 stius contagio. In literis hisce primum occasio
 decreti hujus exponitur: *Audivimus, quod quidam à*
nobis egressi vos sermonibus turbarunt, labefactantes ani-
mas vestras, dicendo, circumcidendos esse, legique parend-
um, quibus non mandavimus. De occasione hac, &
 quoniam turbatores isti fuerint, ad §. VI. jam ob-
 servavimus. At cum Apostoli dilerte dicant, se e-
 jusmodi quid illis non mandasse, videtur inde
 colligi posse, turbatos hos, in explanando suo
 dogmate, nomine Apostolorum abusus fuisse. De-
 inde quoque Pauli & Barnabæ auctoritatem adver-
 sus calumnias pseudoapostolorum vindicant, sibi-
 que *ἀγαπητοῖς* esse ostendunt, h. e. in fide consenti-
 entes, nec perperam de lege & ritibus docentes;
 imo, in doctrina Christi sinceros tamque fervidos,
 ut non dubitaverint vitam pro fide Christi expo-
 nere. Quod autem ad ipsum attinet decretum, de
 illo satis ad §. præcedentem egimus; idcirco ver-
 ba eidem præstructa: *Ἐδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἰσχυ-*
ρῶς heic duntaxat observabimus. Hisce verbis quidam,
 conditores decreti, cum causam ejus principalem
 instrumentalem, indicare voluisse contendunt;
 nonnulli vero, quod, cum sententia Spiritus San-
 cti præcis oraculis expressa, tum auctoritas Apo-
 stolorum, unde Judæi dogmati suo robur arcessere
 conabantur, prorsus in contrariam abiret, sententi-

am. Clauditur tandem epistola : Ἐξ ὧν διατηρῶντες ἑ-
 αυτοὺς ; ἢ ὡς πρῶτον, ἔργων. Hac clausula Apostoli osten-
 dunt, se non legumlatores, sed doctores Eccle-
 siæ fuisse, neque aliter hac in re se gessisse. Post-
 quam itaque deputati hi Antiochiam pervene-
 rant, & congregata multitudine, literas hæc ei-
 dem tradiderant, pax & tranquillitas Ecclesiæ,
 haud absque insigni ejus gaudio ac consolatione re-
 stituta est. Et licet non omnes in decreto isto
 concilii Hierosolymitani acquievire, quod certami-
 na, quæ Apostolo Paulo cum adversariis suis de-
 inceps subeunda erant, satis indicant; magna ta-
 men commoda inde in Ecclesiam redundasse scri-
 ptor sacer, dum fratres confirmatos fuisse dicit,
 testatur. Plura de argumento hocce peramplo ad-
 ferri potuissent; ast cum institutum & facultates id
 vetent, vela heic contrahere, & in portum navi-
 culam subducere cogor. De cætero, ex imo pe-
 ctoris fundo optamus, velit D. T. O. M. hæc o-
 mnia in sanctissimi Nominis sui gloriam, nostram-
 que vergere salutem! Cui soli sit laus, ho-
 nor & gloria!

